

INDIANKLUBBEN I SVERIGE NYHETSBRV

Senaste nytt nr 23 2018

Fredag 2018-11-16

HEJ ALLA INDIANINTRESSERADE Indianklubbsnoteringar 23, 2018

Ett nyhetsbrev publicerat av

INDIANKLUBBEN i Sverige

Utkommer ungefär var annan vecka

Sammanlutningen har också en tidning

en tidskrift med historiskt och kulturellt material om indianer, skrivet av medlemmar i

INDIANKLUBBEN

Ansvarig utgivare: Bertil Thörn
Redaktör: Bertil Thörn
Grafiskform: Bertil Thörn
Redaktionskommitté: Bertil Thörn
Hans-Olof Olsson

Tidningsredaktionens adress:

c/o Bertil Thörn
Bendzgatatan 25
256 57 Helsingborg
tel. 042 - 29 13 61 ; 070 - 532 96 89
Bankgiro: 5070-4295

E-post:
bertil.thorn@bredband.net
hansolof.ohlsson@telia.com

Vi finns även på webben. Hemsidans adress :

<http://www.indianklubben.org>

Ni som får det här informationsutskicket via E-post får det för att ni är medlemmar i INDIANKLUBBEN, eller att ni vid något tillfälle på annat sätt har visat intresse för Nordamerikas indianers kultur eller historia.

Om ni inte längre vill ha dessa utskick meddela mig då det via ett mail eller enkelt postkort, brev eller per telefon

Så är då mellanårsvalet i USA avklarat, med ett högre röstningsdeltagande än vanligt. Vad ska man då säga om resultatet? Ja, i bästa fall kan man kanske kalla det för en halv seger för Demokraterna – och därmed också för de indianska minoriteterna. Demokraterna tog nämligen Representanthuset (den andra kammaren i Kongressen). Det här innebär att presidenten inte riktigt lika enkelt kan driva sin egen politik, som han har gjort hittills. Å andra sidan vet man aldrig vad denne galning kan ta sig för. Han bryr sig ju uppenbarligen inte om några som helst regler, utom möjligen de han skapar själv och dessutom ändrar allt efter behov.

Vad har det här inneburit för indianerna då? För första gången har de fått in två kvinnliga ombud i Representanthuset och de har även fått en indiansk kvinna som ny viceguvernör i delstaten Minnesota. Men det är ju mest av symboliskt värde, då dessa enskilda personer knappast kommer att innebära några radikala förändringar i Indianland. Dessa två kvinnor utgör bara 0,45% av det totala antalet representanter i kammaren. Det mest positiva kommer troligen att vara det faktum att president Trump nu inte lika lätt kan fortsätta med sin nedmontering av allt stöd till det indianska samhället i form av skolhantering, sjukförsäkringsregler och sådana sociala program. Men egentligen är det ännu lite för tidigt att dra några mera långtgående slutsatser. Vi får avvakta och se.

HÄLSNINGAR BERTIL THÖRN

150 år sedan Andra Laramiefredsavtalet

Mellan 29 april och 6 november 1868, sammanträffade ledare för olika indianstammar på de norra prärierna med företrädare för Förenta Staternas regering om gränsdragningar för land väster om Missouri River för dessa stammar. I det skriftliga avtal som slutligen förhandlades fram vid Fort Laramie, i nuvarande delstaten Wyoming, garanterade USA respektive stam rätten till omfattande reservatsområden. Dessa områden inkluderade Black Hills, ett område som var heligt för många av dessa folk. Men redan nio år efter fördragets ratificering beslutade Kongressen ensidigt att landet i Black Hills inte längre skulle tillhöra indianernas reservatsområde. Man stal helt enkelt landet! Genom att bryta mot fördragetsavtalet inledde Förenta Staterna en rättslig tvist om ägandet av Black Hills som fortsätter ännu i denna dag.

Den 26 oktober 2018, alltså 150 år senare, kom fem delegationer, representerande indianstammarna Fort Peck Assiniboine, Nordliga Arapaho och ett antal olika siouxstammar till National Museum of the American Indians, i Washington D.C., för att se fördraget som deras förfäder undertecknat och se hur det nu var utställt för att visas fram i den nya utställningen "**Nation to Nation: fördrag mellan USA och de amerikanska indianstammarna**". Det var förutom Assiniboinerna representanter för Oglala Sioux Tribe, Rosebud Sioux Tribe, Yankton Sioux Tribe och den nordliga grenen av Arapaho Indian Tribe.

Kevin Gover (Pawnee), direktör för museet, började med att välkomna delegationerna. Michael Hussey, biträdande direktör för National Archives, talade också. Han berättade att det i National Archives finns 377 ratificerade fördrag mellan de amerikanska myndigheterna och indianska stammar. De är alla i färd med att digitaliseras, så att de ska vara tillgängliga på nätet för alla att läsa.

Ledarna för de fem stamgrupperna deltog sedan i avtäckandet av det ursprungliga fördraget, vilket de uppmärksammade genom utförande av egna rituella ceremonier. I dessa ceremonier ingick en pipceremoni, böner, tal och sånger. Efteråt uttryckte företrädare för stammarna sina olika känslor inför fördraget. Känslor som tydligt visade de tveksamheter som råder gentemot det här avtalets uppfyllelse.

Delve Oldman, historiebevarare från stammen Nordliga Arapaho, påminde publiken om allvaret i att, "många stammar har glömt de löften som USA lovade de indianska folken i dessa avtal. Löften som innebar att visst land för alltid skulle tillhöra indianerna". Han påminde om hur Crazy Horse (Oglala och Mnicoujou Lakota) hade förklarat vad som varit de indianska folkens krav för att gå med på fördragen: "Man säljer inte jorden som folket går på." (*Obs tveksamt om C.H. har sagt det*).

Freden som man kom överens om i Fort Laramie föranleddes av att det hade utkämpats krig på de norra slätterna (1865 till 1868), därför att de vita hotade att ta landet från indianerna. Ledda av Chief Red Cloud och hans siouxer och deras cheyenne och arapahoallierade besegrade indianerna i det kriget den amerikanska armén och stoppade därmed alla transporter genom och alla bosättningar inom det som då var indianernas land i Dakota- och Montanaterritorierna. När det stod klart att indianerna hade besegrat soldaterna skickade Förenta Staterna en fredskommission för att nå en överenskommelse. Förenta Staterna lovade att garantera stammarnas exklusiva rättigheter till avgränsade landområden som täcker den västra halvan av dagens South Dakota och delar av vad som nu är Wyoming, North Dakota och Nebraska. Dessutom tillerkände man indianerna jakträttigheter på angränsande territorier och avvisade vita bosättare från dessa. Dessutom förband man

sig att förbjuda ytterligare försäljning av indiansk mark, med mindre än att detta först hade godkänts av 75 % av alla vuxna indianska män, som var berörda av en sådan eventuell förändring. Fördraget föreskrev också att familjer skulle skicka sina barn i åldrarna 6 till 16 år till den skola som skulle startas på reservaten. Under en 20-årsperiod förband sig myndigheterna att tillhandahålla ett klassrum och lärare för vart trettonde barn och utlovade även incitament för indianerna att börja bruka jorden, så att de skulle bli självförsörjande.

De stammar som deltog i förhandlingarna inkluderade Hunkpapa, Itazipco, Mnicoujou, Oglala, Oohenumpa, Sicanju, Siha Sapa (Lakota), Sisitonwan och Wahpetonwan (Dakota); Yankton, Ikhanktown (Nakota); och Arapaho. Red Cloud och fem andra indianska företrädare vägrade dock att underteckna fördraget, så länge inte Förenta Staterna också hade gått med på att armén skulle överge alla sina militära anläggningar och dragit sig tillbaka från siouxlandet. Och det skulle ha skett inom 90 dagar efter att freden hade slutits. I slutändan undertecknades avtalet av 156 siouxer och 25 arapahomän, tillsammans med sju amerikanska kommissionärer och mer än 30 vittnen och tolkar.

Men så, år 1874, upptäckte man guld i Black Hills. Denna upptäckt sporrade tusentals guldsökare att invadera siouxmarkerna, trots USA's högtidliga avtal. De amerikanska myndigheterna visade sig nu inte vara kapabla att hålla de invällande lycksökarna utanför reservatet. Mindre än nio år efter att freden i Fort Laramie hade slutits, stal därför Kongressen helt enkelt Black Hills från indianerna, utan att stammarna fick en möjlighet att försvara sig. I Kongressakten av den 28 februari 1877 tillät sig Kongressen att helt enkelt göra en omskrivning av det ursprungliga avtalet där man självsvåldigt bara ritade om reservatsgränserna och därmed helt sonika konfiskerade indianernas äganderätt till området Black Hills. Någon ersättning för landet finns inte inskrivet i det nya avtalet, där man helt enkelt även kopierade in alla underteckningar från det ursprungliga avtalsdokumentet från 1868, trots att det bevisligen bara var ett fåtal indianska ledare som deltog i de kortvariga förhandlingar som Kongressen hänvisade till och menade godkände den nya avtalsskrivningen.

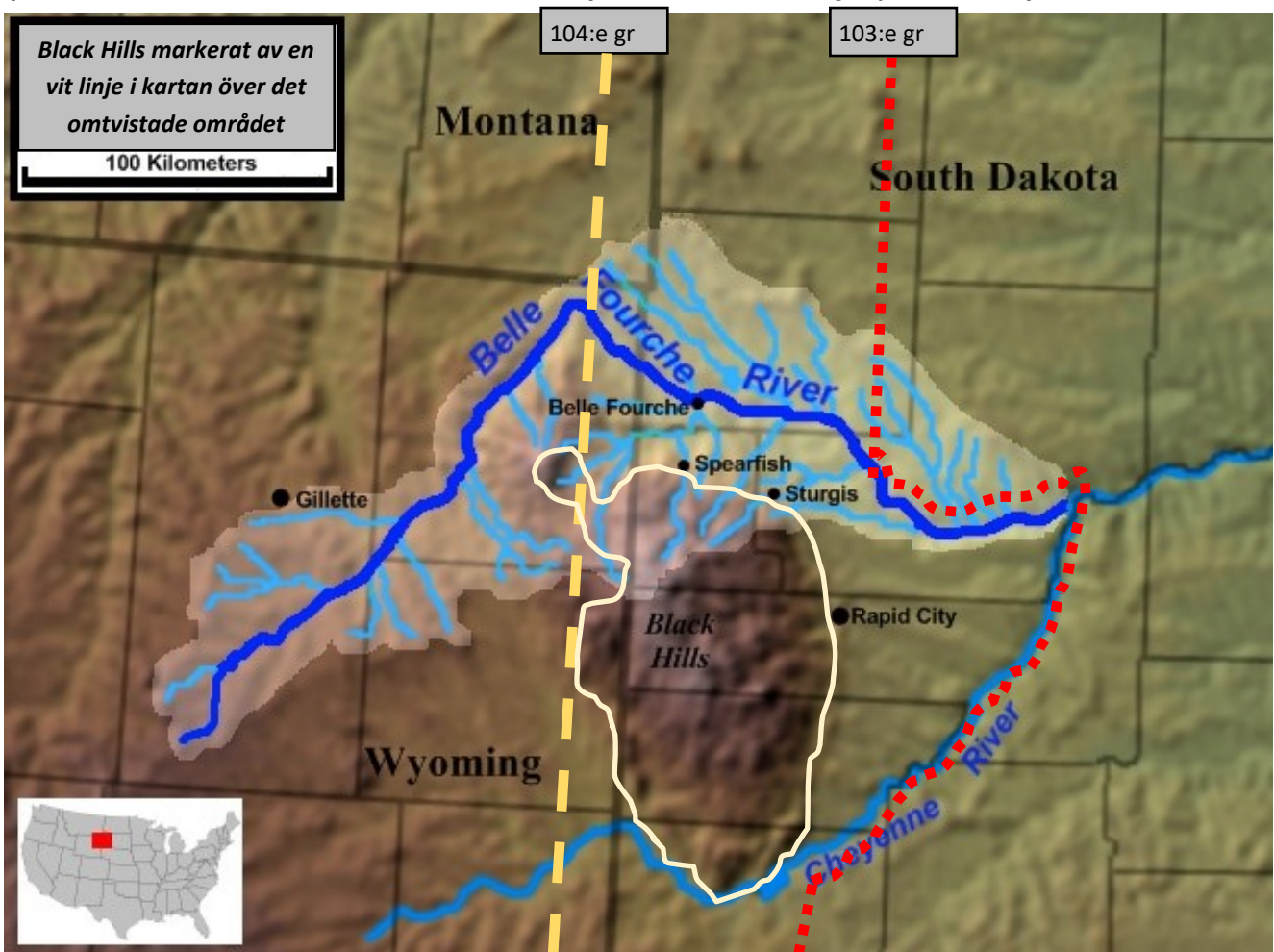
År 1980, fastslog Högsta Domstolen att Kongressen hade handlat fel. Domstolarna fastställde då en skälig compensation för det stulna Black Hills till 105 miljoner dollar. Det uppskattas numera att det värdet med en löpande ränte- och värdeuppräkning idag ligger på 1,3 billion dollar. (12,63 miljarder SEK med dagens köpkurs). Men siouxerna vägrar ändå att acceptera denna betalning. De hävdar att de inte vill ha pengarna, då landet helt enkelt aldrig varit till salu! Vad de vill är att få sitt Black Hills tillbaka. Dessutom menar siouxledarna att värderingen till 1,3 miljarder dollar bara representerar en bråkdel av värdet för allt det guld, timmer och andra naturresurser som de vita har utvunnit ur området under den tid som gått sedan avtalet undertecknades.

Visningen på museet av texten till Laramieavtalet markerar nu minnet av fördragets 150-årsdag. Fördragstexten kommer att finnas utställt på fjärde våningen i museet till och med mars 2019. Som det tionde i en rad av ursprungliga fördrag på lån från National Archives till utställningen, är fördraget från Fort Laramie det första som inte kommer att visas i sin helhet. Utställningsplatsen rymmer bara 16 av de 36 sidor som fördraget består av. Utställningen innehåller dock de sidor där de olika stamrepresentanterna och deras amerikanska motparter satte sina signaturer. Hela fördraget kan dessutom ses i sin helhet online på National Archives hemsida. Deras adress är: <https://catalog.archives.gov/id/299803>

(Obs att det föregående är ett försök att översätta en artikel från museets hemsida som är så rörig och delvis felaktig att det nästan varit svårt att översätta den. Jag har dock inte gjort något försök att ändra den mera än i några direkt felaktiga uppgifter. Den kompletta texten till själva fredsavtalet finns att läsa i Francis Paul Pruchas bok: Documents of United States Indian Policy)

Det som sedan hände den 28 februari 1877 var alltså att Kongressen, efter att myndigheterna misslyckats med att få indianerna till att gå med på ändringar i avtalet och utan att meddela indianerna vad man tänkte göra, helt fräckt på eget initiativ ändrade gränsdragningen för den västra delen av reservatet så som visas på kartan nedan. Det gjordes genom att man ändrade den nedan markerade texten i det ursprungliga avtalets paragraf 2, till att bli en linje dragen betydligt längre österut.

*Article II. The United States agrees that the following district of country to wit: viz, commencing on the east bank of the Missouri river where the forty sixth parallel of north latitude crosses the same, thence along low water mark down said East bank to a point opposite where the northern line of the State of Nebraska strikes the river, thence West across said river and along the northern line of Nebraska **to the one hundred and fourth degree of longitude west from Greenwich, thence north on said meridian to a point where the forty sixth parallel of North latitude intercepts *[[sic]]* the same**, thence due east along said parallel to the place of beginning, and in addition thereto all existing reservations on the East bank of said river; shall be and the same is set apart for the absolute and undisturbed use and occupation of the Indians herein named* (Gul streckad linje på kartan)

Den här kartbilden visar siouxernas västra reservatsgräns 1868 (gul linjen som markerar 104:e längdgraden) och var den drogs efter Kongressens ändring av avtalstexten 28 februari 1877 (rödprickad linje vid 103:e längdgraden)

Den markerade texten i ursprungsavtalet kom i stället nu att få följande lydelse:

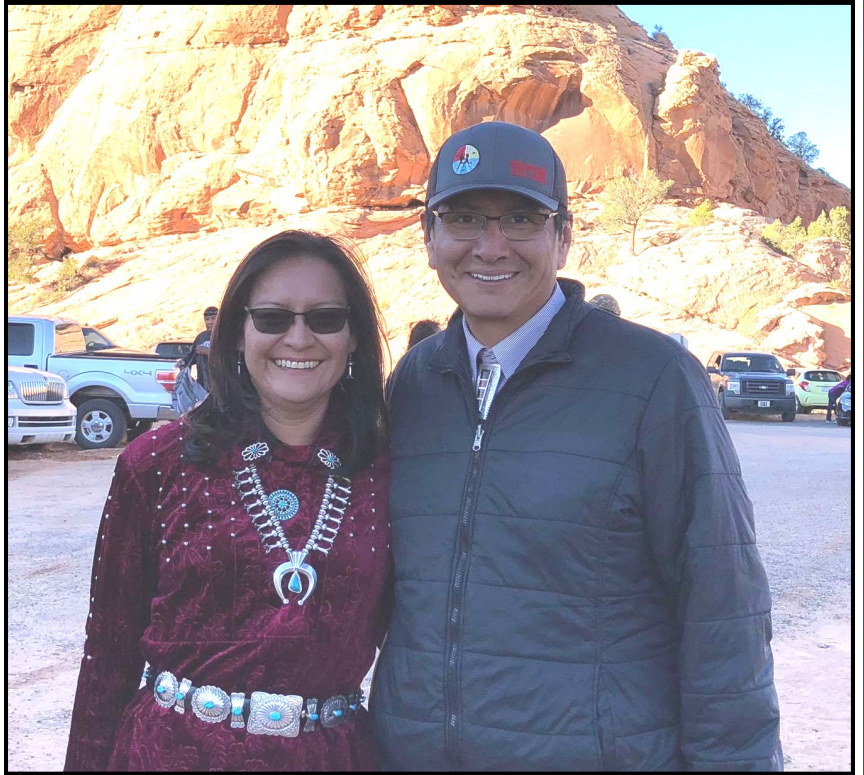
*The said parties hereby agree that the northern and western boundaries of the reservation defined by article 2 of the treaty between the United States and different tribes of Sioux Indians, concluded April 29, 1868, and proclaimed February 24, 1869, shall be as follows: **The western boundaries shall commence at the intersection of the one hundred and third meridian of longitude with the northern boundary of the State of Nebraska; thence north along said meridian to its intersection with the South Fork of the Cheyenne River; thence down said stream to its junction with the North Fork; thence up the North Fork of said Cheyenne River to the said one hundred and third meridian**; thence north along said meridian to the South Branch of Cannon Ball River or Cedar Creek; and the northern boundary of their said reservation shall follow the said South Branch to its intersection with the main Cannon Ball River, and thence down the said main Cannon Ball River to the Missouri River; and the said Indians do hereby relinquish and cede to the United States all the territory lying outside the said reservation, as herein modified and described, including all privileges of hunting; and article 16 of said treaty is hereby abrogated.* (Röd prickad linjen på kartan. Black Hills är det av en vit linje inringade området)

Därmed hade man alltså löst problemet och lyckats få det omstridda Black Hills att ligga utanför reservatet. Att man hade utformat sin skrivning som att det hade skett en ny förhandling och att samtliga indianer som godkänt det ursprungliga avtalet nu också hade godkänt den senare skrivningen, är alltså bara ren och skär lögn. Det var i själva verket ett fåtal av de sydliga siouxledarna som deltagit i diskussioner med en ny förhandlingsgrupp utsedd av myndigheterna. Huruvida dessa indianska ledare hade förstått vad det handlade om, eller om de över huvud taget på nytt hade satt sina märken på den nya texten är tveksamt. I stället hade myndigheterna helt enkelt bara kopierat in samtliga namn och godkännandekryss från det tidigare avtalet! Det framgår inte heller någonstans att man ens besvärat sig med att informera indianerna om det! Så viktigt var alltså guldet i Black Hills för de vitas myndigheter! Möjligen kan man också här skönja en viss grad av hämndlystnad för att indianerna hade haft den dåliga smaken, att sommaren 1876 förnedra den amerikanska armén genom att tillfoga dess elitkavalleriregemente, under den hjälteförklarade generalen Custer, ett svidande nederlag vid Little Bighornfloden.

Det här är dock inget som man nu i utställningen på Museum of the American Indians berättar om. Och det förvånar mig, att de indianer som nu varit inbjudna till invigningen av ursprungsavtalets visning inte reagerade mera surt än vad de gjorde. Men kanske det är ett tecken på att tiden har gått och det faktum att "tiden läker alla sår" kanske till viss del har spelat en roll här. Men jag vet också att andra indianer inte stillatigande skulle ha accepterat situationen så här och jag vet att kravet de har på att återfå hela landområdet Black Hills fortfarande är orubbat starkt, samtidigt som det naturligtvis också finns andra indianer som ser dollarbiljonerna blinka framför sina ögon. Det här är inte lätt... även om man kan tycka att "rätt ska vara rätt", är mycket viktigt. Men det är naturligtvis lätt att stå så här vid sidan om och ha moraliska synpunkter. Hur många av oss skulle inte, förmodligen med ganska stor lätthet, välja att få vara med och dela på 1,3 biljoner dollar!??? Jag kan ha en viss förståelse för dessa indianer. Många av dem fattiga, socialt utslagna och betraktade som varelsor från samhällets allra lägsta befolkningslager. Tänk vad de skulle kunna göra med sådana pengar! Och även om det första skulle bli en ny lyxbil, så skulle det med marginal bli gott om pengar över även för mera nyttiga investeringar.

Ny ordförande för navajostammen vald

Det är mycket om val i USA i nyhetsflödet nu. Men det är väl oundvikligt när så många olika val har genomförts under den här hösten. Och även bland indianerna själva har ett flertal olika val hållits. Vi har ju tidigare informerat om att navajostammen skulle hålla nyval till stamrådet i höst. Så har nu skett och det blev stamrådets tidigare vice ordförande, Jonathan Nez, som nu till slut tog hem spelet och besegrade sin motkandidat Joe Shirley Jr., medan den tidigare ordföranden Russell Begaye hamnade först på femte plats.

Oglala Sioux Tribe har också valt en ny ordförande

Även indianstammen Oglala Sioux Nation har valt en ny ordförande. Det var den 33 år unge Julian Bear Runner som slog ut sin 73-åriga motståndare Richard Zephier. För båda kandidaterna var det första gången de ställde upp för politiska befattningar.

"I am truly honored by the support of the Oglala Oyate," säger Poor Bear på sin Facebooksida. "I have been preparing for this for a long time and I'm ready to go to work for our People. We don't deserve poverty, we must fight for dignity. We will return this government to the People. Thank you for stepping into New Generation Leadership." Så säger den nye stamordföranden i sitt tacktal till sina väljare.

Den nye stamordföranden bär fanan vid inmarschen till en PowWow nyligen

Skogsbränder i Kalifornien hotar just nu inga större indianska bosättningar

Vi förskräckes över det fruktansvärda bilder vi ser i spåren efter de ovanligt kraftiga skogsbränder som nu härjar delar av Kalifornien. Speciellt i norra delen av delstaten är det mycket kritiskt, där en hel stad (Paradise), med en befolkning av omkring 27'000 innevånare, fullständigt jämnats med marken. Totalt rapporteras nu 63 döda och man söker efter ytterligare 631 saknade enbart i norra Kalifornien.

Det har inte rapporterats speciellt om situationen för områdets indianer. Men vi vet att evakueringar skedde vid ett tidigare tillfälle i år av vissa grupper, speciellt i Lake County, där en brandhärd som döpts till "Pawnee Fire" härjade i augusti i området öster om Clear Lake. De indianer som lever där tillhör stammen Pomo. En stam som traditionellt har levt som samlare, fiskare och småviltjägare. De är speciellt berömda för sina mycket fina korgflättningsarbeten. Stammen består idag av om-

kring 10'000 personer och lever i små kolonier utspridda i det här området i norra Kalifornien. Från början vandrade de över stora delar av landen norr om San Francisco. Men vita invandrare tog med tiden över allt deras traditionella land och de överlevande indianerna kom att under mycket besvärliga förhållanden försas ihop på mindre landområden, vilket i slutändan resulterade i att fyra olika reservat bildades för dem. Där har folket nu successivt återupprättats och är nu tillbaka på ungefärligen samma individantal som de hade under tiden före de vitas ankomst.

Med tiden har man också börjat att köpa tillbaka mark i mindre stycken. Områden som oftast kallas "*Rancherias*" och där mindre familjegrupper, eller släktklaner samlas för att bygga upp egna små samhällen. Dessa små landområden, som med tiden i viss mån har kunnat utökas, har nu snarast kommit att uppfattas som egna små stammar. Stammar som har tagit sina namn efter de platser de nu har slagit sig ner på. Det finns nu ett drygt tjugotal sådana stamgrupper som erkänns av staten som självständiga stammar. De har namn som "Big Valley Band of Pomo Indians", Guidiville Rancheria of California , Pinoleville Pomo Nation , Potter Valley Tribe, Elem Indian Colony of Pomo Indians och liknande.

Av dessa var det just den senare, Elem Indian Colony, med ett drygt hundratal innevånare, som med sitt läge just öster om sjön Clear Lake, var det samhälle som i augusti i år drabbades av en liknande framrusande brand, med evakuering och rädsla för att mista sina hem som följd. I det område som då brändes av har man nu börjat göra diverse utgrävningar, för att söka efter arkeologiska fynd. Man har därvid funnit en del verktyg, men framför allt rester av lerkärl från svunna tider. Det område som just nu plågas av den här veckans svåra brand, som kallas "*Camp Fire*", ligger dock något längre österut och bör inte hota stammen den här gången. Men man vet aldrig. Häftiga, tornadoliknande nordostliga vindar hotar att kasta elden kilometervis, och det nästan fortare än tanken. Det är verkligen skrämmande...

Månadens konstnär, eller snarare konstarter

Den här gången ska vi titta på lergods och keramik. Något som huvudsakligen förekommit i södra och sydvästliga delarna av landet. Närmare bestämt i kulturer som levde ett bofast liv. Oftast jordbrukare. De kringvandrande folken kunde av naturliga skäl inte släpa med sig tunga och ömtåliga föremål, utan använde i stället oömma väskor och andra typer av behållare tillverkade i skinn eller av flätade växtfibrer.

Arkeologer har hittat efterlämningar av keramiska föremål från ett flertal förhistoriska kulturer. Huvudsakligen sådana som Hohokam, Anasazi och Mogollon i sydväst, men också från högkulturer i Mississippiflodens dalgång, som påvisar tydligt släktskap med äldre klassiska kulturer från det Mesoamerikanska områdena. Sådana som Maya, Aztek och Toltek.

Hohokamkruka 850 till 950-talet

Skål från Mogollonkulturen och dess Mimbresfas 1050 till 1200-talet

Anasazikruka 1320 till 1400-talet

Olika lerkärl från Cahokia Mound i Mississippi

Och slutligen modernt lerkärlsgods från Hopi (t.v.) och Pueblofolken (t.h.)

